

Møte i BIBSYS Bibliografisk gruppe 2008-05-07/08 – Referat

Sted: Teknobyen innovasjonssenter, Abelsgt. 5, Trondheim, møterom Domino. Tid: Onsdag 7. mai, 2008, kl. 12-16 og torsdag 8. mai, 2008 kl. 09-16 Møteleder: Frank Haugen Referent: Gøril Hesstvedt	
Til stede:	Frank Haugen, Eva Sandhaugen, Tove Aursøy, Gøril Hesstvedt og Anne Munkebyaune. Fra BIBSYS: Roy Gundersen, Maivor Hallén og Jan Erik Kofoed under enkeltpunkter til sak 08/04, 08/05 og 08/10.
Forfall:	Ingen

08/01: Godkjenning av dagsorden

Sakslisten ble godkjent med tilføyelse av enkeltsak under eventuelt. Sak 08/05 og deler av 08/10 ble behandlet umiddelbart etter 08/01.

Møteleder: Frank Haugen

Referent: Gøril Hesstvedt

08/02: Godkjenning av referat fra møte 19-04-2007

Referatet ble godkjent.

08/03: Valg av leder for Bibliografisk gruppe

Frank Haugen har vært fungerende leder fra våren 2008, Gøril Hesstvedt nestleder. Haugen og Hesstvedt ble formelt valgt som leder og nestleder for 2008.

08/04: Organisering av arbeidet i gruppa

Rolle

Aktiviteten i gruppa har vært begrenset. Gruppa har ikke vært brukt av BIBSYS og den er lite synlig utad. Få saker har blitt meldt inn fra bibliotekene. Sluttbehandling av vanskelige Katvakt-saker har vært en vesentlig del av arbeidet.

Katvaksaker skal behandles i diskusjonsforum. Spørsmålstillere og Katvakt skal ha svar. BIBSYS skal arkivere sakene.

Det ble slått fast at gruppen kan ta opp saker på eget initiativ. Gruppen kan også sette i gang komitéarbeid. BIBSYS skal konsulteres dersom arbeidsomfanget er stort.

Det er ønskelig at Bibliografisk gruppe gir innspill vedr. faglig oppdatering på de store bibliotekmøtene.

BIBSYS bør orientere Bibliografisk gruppe om saker som er av interesse for gruppa. Gruppa anmoder BIBSYS om å sikre at interne arbeidsrutiner ivaretar god informasjonsflyt til Bibliografisk gruppe.

Bibliografisk gruppe melder fra dersom mandatet for gruppa trenger revisjon.

Medlemmene av Bibliografisk gruppe foreslår at BIBSYS etablerer nettside for bibliografisk informasjon. De som arbeider med bibliografisk registrering skal kunne følge med. Både Bibliografisk gruppe og BIBSYS bør registrere saker på siden. Systemoppdateringer, meldinger, vedtak og håndboksinformasjon er stikkord for en slik side. Bibliografisk gruppe og BIM (BIBSYS interne metadatautvalg) bør ha en egen side for gjensidig intern informasjon. BIBSYS vil se på mulighetene for dette.

Saksbehandling

Bibliografisk gruppe er rådgivende. Visse vedtak trenger intern behandling i BIBSYS. Dersom BIBSYS ikke har innvendinger, er vedtakene gjeldende fra vedtaksdato i Bibliografisk gruppe. Dette gjelder selv om ikke Avvik- og vedtak og BIBSYS-MARC er oppdatert.

Saksbehandling skal foregå i diskusjonsforum.

Håndbøker

BIBSYS-vedtak og -avvik til Katalogiseringsregler og BIBSYS-MARC er viktige arbeidsredskaper som må oppdateres kontinuerlig.

Håndbøkene trenger en fullstendig oppdatering og modernisering. BIBSYS trenger bedre verktøy for arbeidet med håndbøker. Gjennomgående revisjon står ikke på dagsorden nå.

Møter (tatt opp under eventuelt)

Bibliografisk gruppe holder normalt 2 møter per år. Ett møte holdes hos BIBSYS og ett møte holdes i tilknytning til et større bibliotekmøte.

BIBSYS oppfordrer gruppa til å komme med forslag til tema og foreleser under BIBSYS-møtet.

08/05: Orienteringssaker

Maivor Hallén orienterte:

Arbetet med ny registreringsklient i BIBSYS.

Scanningprosjekt for innehållsförteckningar ökar sökbarheten i BIBSYS ASK.

Jan Erik Kofoed orienterte:

Eksporten fra BIBSYS til ITAR har vært problematisk. Årsaker har bl.a. vært:

Kvaliteten på bibliografiske data. Dette gjelder generelt for felt og delfelt som må være utfylt.

Materiale fra ett bibliotek er blitt (etter samråd med BIBSYS) blitt registrert som særtrykk istedenfor I-analytter. Feilinformasjon/misforståelser vil bli rettet opp, slik at dette ikke hindrer konvertering.

Tekniske vanskeligheter

Rutinene for aksept ved levering av data har vært for dårlige. Det utarbeides akseptanseprosedyre.

Det presiseres at BIBSYS må gi bibliotekene løpende orientering om konvertering og eventuelle feil. Orientering til bibliotekene må bedres vesentlig,

Det må lages bedre veiledninger og det må utarbeides en eksempelsamling. BIBSYS har bedt ITAR om mer presist formulerte retningslinjer for korrekt registrering.

Sakene blir raskere behandlet når de blir lagt inn i meldingssystemet. Bibliotekene anbefales å gjøre dette. Se også sak 08/10.

08/06: Saker behandlet siden siste møte

Katvakt 01/07: Uoverensstemmelse i terminologi

Bibliografisk gruppe har behandlet sak 01/07 om Uoverensstemmelse i terminologi. Innsender av saken mener det bør være ensartet bruk av terminologi når vi har noten:

500 Lenkes ikke, de enkelte hefter i serien må søkes separat

Da rimer det ikke at vi bruker lokal note, for eksempel:

096\$f (Oppstilt som monografier)((Plassering: se de enkelte bind)

Forslagsstiller mener at vi bør være konsekvente og enten bruke 'bind' eller 'hefter'.

Bibliografisk gruppe mener dette er en sak hvor det enkelte bibliotek må stå fritt i å utforme i sin 096 \$f-note. Gruppen vil derfor ikke ta initiativ for å få endret hjelpemidler og praksis.

Vedtak og avvik, 1.4D4

Følgende avvik fra Katalogiseringsregler 1.4D4 gjelder for BIBSYS:

Den norske katalogkomité har gjort følgende vedtak:

"I henhold til endringer i AACR2 utgår paragraf 1.4D4. Paragrafen omhandler forkortelse av forleggers, distributørs etc. navn når de forekommer i gjenkjennelig form i tittel- og ansvarsfeltet. I tillegg gir paragrafen anvisning om å forkorte personlig forlegger til initialer og etternavn. Det er blitt mer vanlig i biblioteksystemer å indeksere forlaget, og det ansees som lite heldig for søking med forkortelser som "Museet" o.l. Paragraf 1.4D2 gjelder fortsatt, dvs. at forleggerens, distributørens, etc. navn skal oppgis i den korteste formen som kan bli forstått og identifisert internasjonalt. Dette er nå hovedregelen for de tilfellene som ble dekket av 1.4D4, dvs. at de forkortes i mindre grad."

Vedtaket tas til følge av BIBSYS Biblioteksystem.

Leveår for personer, melding 07-00868

Revidert tekst i BIBSYS-vedtak og –avvik:

22.18 Leveår for å skille identiske navn

**24/25.04.02 (Rev.
8/9.05.03, Rev. Høst
2007)
AVVIK**

BIBSYS tillater bruk av valgfri regel: Årstall tilføyes etter alle personnavn, også når det ikke er behov for å skille mellom ordningsord som er identiske.

Det enkelte bibliotek står fritt til å fastsette egen praksis for å tilføye leveår der hvor det ikke er nødvendig for å skille likelydende navn. Leveår skal ikke fjernes fra en autoritetspost.

Ved import kan leveår beholdes.

Sak 07/12: Muligheter for å droppe \$u

Vedtaket: Bibliografisk gruppe støtter BIBSYS' forslag om å avvikle dagens bruk av Sorteringsfelt for delfelt t: \$u, i 600 og 700-feltene. Ny bruk av delfeltet skal være i samsvar med MARC 21 "Affiliation". Delfeltet innføres også i aktuelle 1xx-felt. Det skal være repeterbart.

Når endringen gjennomføres i BIBSYS, skal MARC-formatet oppdateres og melding sendes til katalogkontaktene.

BIBSYS-MARC er oppdatert

Se også sak 08/08.

Søkbart opptrykksår

Bibliografisk gruppe har vurdert forslaget om å innføre et nytt, søkbart delfelt for registrering av opptrykksår for uforandrede opptrykk.

Gruppen mener at forslaget ikke bør gis prioritet. BIBSYS står overfor store nye oppgaver og dette forslaget er ikke av en slik karakter at Bibliografisk gruppe mener det er riktig å arbeide videre med forbedret søkefunksjonalitet for årstall.

08/07: Nye retningslinjer knyttet til monografi- eller periodikareregistrering

Vedtak: BIBSYS følger Katalogiseringsregler når det gjelder periodika med personlige forfattere. Dette innebærer endring av tidligere katalogiseringspraksis. Avvik om at periodika med personlige forfattere skal registreres monografisk, vil ikke lenger gjelde.

Bibliografisk gruppe utreder nye retningslinjer knyttet til monografi- eller periodikareregistrering basert på LCRI 1.0. De nye retningslinjene tas inn som et eget kapittel i håndboka "Hjelpemidler ved Registrering i Bibliotekbasen". Håndbøkene "BIBSYS-vedtak og –avvik" og "BIBSYS-MARC" + evt. andre aktuelle håndbøker oppdateres i henhold til de nye retningslinjene.

"BIBSYS-vedtak og –avvik" skal ryddes før endret praksis trer i kraft. BIBSYS Bibliografisk gruppe vil informere på Biblioteksystemlista når vedtaket er trådt i kraft.

08/08: Gjeninnføring av funksjonalitet for alfabetisering/sortering i 600, 700 og 800 i BIBSYS

Bibliografisk gruppe støtter ikke innføring av delfelt for sortering av 600, 700 og 800 \$t.

Et konstruert felt vil ikke harmonere med MARC 21. Et flertall i gruppa mener at det vil være uheldig å opprette et delfelt. Delfeltet vil dessuten ikke ligge på importerte poster, noe som vil medføre retting i post ved import og kopikatalogisering.

Gruppa mener at dette først og fremst er et søkeproblem som bør kunne løses ved å se på funksjonalitet rundt frasesøk og ordsøk. Gruppa vil be BIBSYS om å vurdere saken i søkesammenheng.

08/09: Leveår for personer

Bibliografisk gruppe anbefaler at årstall beholdes på navn når disse opplysningene foreligger i importerte poster. Det understrekes at katalogisator alltid må forholde seg til autoritetsfilen i BIBSYS. Dette innebærer at det bare skal opprettes ny autoritet med årstall når personnavnet ikke allerede foreligger i BIBSYS. Når det fins en autoritetspost, må denne brukes, eventuelt oppgraderes.

Det er opp til katalogisator å vurdere tilføyelse av årstall på navn som allerede ligger i autoritetsfilen. Velges det en løsning hvor årstall beholdes, skal autoritetsfilen, eventuelt tilknyttede objektposter,

ryddes.

08/10: Ny funksjonalitet i forbindelse med registrering av vitenskapelig publisering

Ønske om ny kommando IANALV for registrering av vitenskapelige monografier.

Det er omfattende og arbeidskrevende å få opprettet nye kommandoer i dagens BIBSYS. Hovedpoenget med ønske om ny kommando er at vi ikke skal få lagret en post for vitenskapelig monografi med mindre visse MARC-felt- og delfelt er registrert. I stedet for oppretting av ny kommando, kan dette styres via 008 \$n v.

Gruppen mener at det bør være parallellitet mellom analytter og monografier. Dersom vi får IANALV, må vi også få VKATAL.

Vedtak: Gruppen ønsker primært å få laget 2 nye kommandoer IANALV og VKATAL. Hvis det ikke er mulig å få laget disse innen rimelig tid og med rimelig ressursbruk, anbefaler gruppen at det gis melding i skjermen om at visse opplysninger skal være registrert når 008 \$n v foreligger i posten. Dette gjelder opplysninger om antall forfattere (592), relasjon mellom forfatter og dokument (relasjonskode i 100/700) og institusjonstilhørighet (100/700).

Bibliografisk gruppe anbefaler at det lages en kravspesifikasjon eller "user story" for dette. Det må også lages hjelpetekster og utfyllende registreringsveiledning.

BIBSYS anbefaler at forslagstiller legger saken inn som prioritert endringsforslag i meldingssystemet.

500-note og innførsler i 700 ved flere enn 3 forfattere.

Når vi registrerer flere forfattere enn Katalogiseringsregler 21.30 foreskriver, skal følgende mal følges:

245 \$c I henhold til Katalogiseringsregler

500 Øvrige forfattere: ... Primærkatalogisator registrerer alle øvrige forfattere i noten, slik at visningen av posten blir korrekt.

700 For vitenskapelig publisering som skal avleveres til ITAR, er det nok å registrere bi-innførsel på forfattere som tilhører egen institusjon.

Avvik 12/13 98 revideres slik at følgende kommer fram: Ved registrering av vitenskapelige monografier og I-analytter (008 \$v) er det nok å lage bi-innførsel på forfattere som tilhører egen institusjon.

08/11: Bruk av MARC-felt 100 \$4

Bibliografisk gruppe anbefaler at bibliotekene tar i bruk \$4 i katalogiseringen. Registrering av delfeltet er foreløpig frivillig, men må brukes i forbindelse med registrering av vitenskapelige monografier. Gruppen mener at dette delfeltet er viktig for forbedret visning av poster ved søking. Relasjon til verket er også viktig i sammenheng med en fremtidig FRBR-løsning.

Det tas sikte på obligatorisk registrering av feltet når vi har fått bedre funksjonalitet i registrerings skjermene (Hjelpe tekster m.m. eller henting av koder direkte fra liste).

Bibliografisk gruppe anbefaler BIBSYS å arbeide med økt søkefunksjonalitet.

Grappa vil oversette kodebeskrivelse for \$4 og trekke ut de viktigste kodene når vi får forbedret funksjonalitet i registrerings skjermen.

08/12: Analytiske bi-innførsler

Bibliografisk gruppe har foretatt en gjennomgang av analytiske bi-innførsler (Forfatter/tittel-innførsler på vertsposten 700 \$a \$t). Presentasjonen i Ask er dårlig, til dels direkte misvisende. Obj. 060601817 og 012173363 er eksempler på poster med misvisende presentasjon i Ask.

Grappa vil be BIBSYS om å vurdere en forbedret presentasjon av analytiske bi-innførsler i Ask.

08/13: Eventuelt

A. 2.7B13 Avhandlinger og dissertaser.

Presisering: Bibliografisk gruppe tolker tekst og eksempler i 2.7B13 samlet, slik at vi tilføyer sted når dette ikke er en del av institusjonsnavnet.

Presiseringen registreres i BIBSYS-vedtak og -avvik. Saken anses som ferdigbehandlet i Bibliografisk gruppe.

I BIBSYS-MARC fjernes presiseringen i 500 under (Doktor)avhandling:
”For universiteter med lange og omstendelige navn er det nok med stedet.”

B. Tekst for nye 008-koder.

Saken er en oppfølging av 07/05. Bibliografisk gruppe anbefaler 4 nye 008-koder (008 \$b 1, \$b 2, \$b 3 og \$b 4). (Definisjonene/forklaringene er hentet fra MARC 21. De skal foreligge på norsk når de legges inn i BIBSYS-MARC):

Encyclopedier / leksika. Koden brukes for oppslagsverk av leksikalsk karakter. Fremstår slike oppslagsverk som databaser, brukes i tillegg kode 008 \$b r (andre databaser).

Kataloger. “Also includes lists of collectible objects, such as stamps and coins or trade catalogs, etc. For catalogs of books, sound recordings, or motion pictures, code b (Bibliographies) code k (Discographies), or code q (Filmographies), are given with code c (I BIBSYS kode b)”.

Ordbøker. “Also used for a glossary or a gazetteer”.

Brukes også for glossarer og fortegnelser over geografiske navn, for eksempel registre til atlas.

“Concordances are coded as index”.

Kode for indeks mangler i BIBSYS. Bibliografisk gruppe konsulterer teologiske fagbibliotek for å

vurdere nødvendigheten av en slik kode.

Håndbøker. Andre typer oppslagsverk.

C. Versjonsbetegnelse for Bibelen.

BIBSYS-MARC sier at 130 \$s ikke skal brukes for versjonsbetegnelser for Bibelen:

\$s Versjon

Delfeltet brukes for musikalske verk. Her registreres versjonsbetegnelse av dokumentet, f.eks. Klaverpartitur, Libretto o.l. (25.31B3, 25.31B5)

Delfeltet er ikke tatt i bruk til versjonsbetegnelse for Bibelen. (25.18A11)

Bibliografisk gruppe finner ikke begrunnelsen for denne bestemmelsen, som er av gammel dato. Tove Aursøy undersøker om det fortsatt er grunnlag for begrenset bruk av dette delfeltet.

Dersom den historiske begrunnelsen for begrensningen ikke kan spores opp, anbefaler Bibliografisk gruppe at begrensning i bruk av 130 \$s oppheves.

D. Møter. Se sak 08/04.

Arbetet med ny registreringsklient i BIBSYS

Ett prioriterat utvecklingsområde för BIBSYS under 2008 är arbetet med en ny registreringsklient (katalogklient). Målet är att klienten skall medverka till en effektivisering av arbetet på biblioteken och en modernisering av bibliotekssystemet. Registreringsklienten kommer att utvecklas successivt, med avsikten att funktionaliteten skall kunna tas i bruk av biblioteken vartefter den läggs till. De första stegen i utvecklingen är följande:

Exemplarregistrering

Arbetet med det första utvecklingssteget har startat, i form av en webbaserad rutin för smidigare registrering av nya exemplar via BIBSYS Ask.

Avsikten är att rutinen testas redan i ett tidigt skede av ett antal användare för att ge oss relevanta synpunkter. Exemplarregistreringsrutinen är strax klar för en första testning av betaversionen. De bibliotek som så önskar, kan anmäla sitt intresse för att prova rutinen.

Kopikatalogisering

Nästa steg i utvecklingsarbetet är den efterlängtade kopikatalogiseringen, dvs möjligheten att hämta bibliografiska data från externa källor, som underlag för egen katalogisering.

Dialogen med biblioteken är viktig i utvecklingsarbetet. Exempel på frågor att diskutera vid utformningen av kopikatalogiseringen, är val av källor för överföring av externa poster och kvaliteten på dessa samt utformning av brukargränssnittet.

Mervärden

Vi arbetar även med rutiner för att tillföra mervärden (tilläggsinformation) till bibliotekskatalogen. Bland aktuella projekt är en mobil scanningstation som BIBSYS avser låna ut till biblioteken, för scanning och indexering av innehållsförteckningar (TOC). Dessa länkas till befintliga katalogposter i BIBSYS och blir sökbara via Ask. Scanningstationen ingår i ett europeiskt samarbete, Dandelon, mellan ett antal forskningsbibliotek, inom vilket man gemensamt hjälps åt att registrera sina samlingar och återanvänder varandras scannade TOCs, för effektiv tidsanvändning.

Registreringsmallar

Ytterligare ett steg i utvecklingen av registreringsklienten, är utformningen av olika mallar för bekväm registrering av olika mediatyper. Här kan BIBSYS behöva bibliografisk kompetens och synpunkter från biblioteken och även inom detta område kommer en dialog att föras med användarna.

Prioriteringar

Som övergripande målsättning för registreringsklienten är att den skall vara anpassad till olika användargrupper och fungera tillsammans med nuvarande bibliotekssystem, samtidigt som den skall vara ett steg på vägen mot det nya bibliotekssystemet. På sikt bör en gemensam registreringsklient kunna användas för alla BIBSYS produkter. Klienten kommer att anpassas till de krav som den nytillsatta Behovsanalysgruppen kommer fram till under året. Vikiga punkter vid utvecklingen är:

- Biblioteksanvändarnas behov skall stå i fokus vid utvecklingen.
- Klienten skall vara fokuserad på elektroniska resurser och olika typer av media.
- Det skall vara enkelt att nå länkade fulltextdokument och tilläggsinformation från registreringsklienten.
- Klienten skall vara baserad på gällande standard och underlätta samarbetet med olika institutioner och verksamheter.
- Klienten skall vara anpassningsbar både för olika användargrupper och för den enskildes behov.
- Målet är att visa en första version vid Brukarmötet i Fredrikstad mars 2009.

Scanningprojekt för innehållsförteckningar ökar sökbarheten i BIBSYS ASK

BAKGRUND

Flera större undersökningar visar att dagens forskare och studenter föredrar att söka litteratur inom sina ämnesområden via Google, i stället för via bibliotekens onlinekataloger. Användarvänlighet och tillgång till fulltext är viktigt vid val av sökkällor. Bibliotekskatalogerna motsvarar inte användarnas krav, då de ger en alltför kortfattad information, har få sökingångar och kräver att orden är rättstavade. Katalogerna behöver förbättras och kompletteras med relevant tilläggsinformation.

Som ett led i arbetet med att kvalitetsförbättra bibliotekskatalogen, har BIBSYS beställt en **mobil scanningstation** att användas för scanning och indexering av innehållsförteckningar. Möbeln levereras av ett tyskt biblioteksföretag, AGI. Den har en inbyggd programvara, intelligentCAPTURE, med vars hjälp innehållsförteckningarna sparas som pdf-filer samt OCR tolkas och indexerar. Scanningstationen används som ett arbetsredskap inom biblioteksportalen dandelon.com.

Dandelon är en flerspråkig och semantisk samkatalog, som utvecklas i samarbete mellan ett antal forsknings- och universitetsbibliotek i flera europeiska länder. Dandelon-databasen är öppet tillgänglig över Internet och används som sökmotor för vetenskaplig litteratur. Basen inkluderar 400.000 innehållsförteckningar, 500.000 artiklar och 10.000 e-böcker på ett antal europeiska språk. Tillväxten är ca 20.000 titlar per månad.

PROJEKTET

BIBSYS önskar nu starta ett projekt för scanning av innehållsförteckningar tillsammans med UBIT. En gemensam projektgrupp bör tillsättas för närmare diskussioner och planering. Projektet bör kunna starta i juni, för att möjliggöra arbete under sommaren och kan sedan pågå fram till årsskiftet. Innan starten behöver de tekniska förutsättningarna färdigställas. Dessutom bör ett antal prioriterade ämnesområden väljas ut av UBIT. Dandelon-biblioteken sambrukar inscannat material. BIBSYS biblioteken får därmed tillgång till en uppbyggd databas samtidigt som man får delta i ett etablerat samarbete mellan forskningsbibliotek.

TEKNIK

Även om både BIBSYS och Dandelon är baserade på standarder, behövs vissa kopplingar iordningställas mellan systemen, innan scanningprojektet kan starta. Kopplingarna behövs bland annat för import/exportrutiner. Dessutom behövs en översyn av befintliga indexeringsrutiner för innehållsförteckningar i BIBSYS-basen.

KOSTNADER

BIBSYS' scanningstation får användas kostnadsfritt av berörda bibliotek. BIBSYS hjälper till vid igångsättning av stationen och svarar för import/export-rutiner mellan BIBSYS och Dandelon. Under projektåret står BIBSYS även för löpande kostnader för underhåll och sambruk av Dandelon-databasen.

Deltagande bibliotek står främst för sin arbetstidsåtgång. Vi rekommenderar att 1-2 personer arbetar med scanningen och gärna intensivt under en kortare period.

När projektet avslutats görs en utvärdering. Därefter diskuteras lämplig uppläggning för kommande scanningprojekt och lämplig fördelning av kostnader och resurser.